

доказателства за своята хипотеза въ отдѣлни думи, очувани главно въ арабскитѣ извѣстия.

На първо мѣсто отъ врѣмето на Френа тукъ се цитуватъ обикновено двѣ думи изъ ибн-Фодлановия рапортъ: *суцу* и *каленсуе*.

Подъ влиянието на Сенковскій Френъ се заблуди да търси въ първата дума славянското (т. е. руското) *сичовка*, *сыта* (вж. по-горѣ), когато турско-татарското *сичү* бѣ тѣй близу. (кор. *süz, suç, suç, çeç, çiç*, сладко, мило, хубаво, гиздаво. *Yâğur. sücik, süzik*, сладко, вино; *çagat. süzik, idem.; suçuk*, сокъ, сладко; *казин. sücü*, сладко. (*Vambery, Et. W. 67.*).

Подиръ Френа тръгнаха неговитѣ привърженици въ Русия. Рёслеръ туря думата само подъ изпросъ. На Томашека и Вамбери не бѣ естествено мѣчно да отблъснатъ тая абсурдна етимология.

Думата *каленсуе* биде призната отъ Рёслера за угрофинска (*юрачки самса* и пр.). Томашекъ (крит. на Ирецъ) допустна само финицината на втори элементъ (суе), за каинъ той прѣполага турски произходъ, а Вамбери се произнесе, че цѣлата е турска (банкирска, куланчик или кулансик).

За насъ разнитѣ тия етимологии иматъ второстепенно значение — по съображения които вече изказахме нѣколко пѣти. Че *суцу* е татарска дума, това не е трудно да се докаже, обаче да ли въ *каленсуе* не може да се допустне, както иска Томашекъ, и единъ фински элементъ, това е единъ въпросъ, рѣшеніето на който и въ положительна смисълъ не противуречи на нашата хипотеза за волжскитѣ българи.¹⁾

Много по-важни сѣ старитѣ *турски езикови останци въ церковно-славянския езикъ* и въ днешнитѣ български нарѣчия. За жалость тъкмо тия най-рѣдко се привеждатъ отъ нашитѣ изслѣдвачи, ако изобщо тѣхната голѣма доказателна сила да се изтъкна толкова по-енергично, колкото повече нѣкои историци твърдятъ, че не само въ сегашнитѣ нарѣчия, но и въ черковния ни езикъ нѣма никакви прабългарски слѣди.

Тия слѣди споредъ становището на изслѣдвача се указватъ естествено или *фински* или *турски*. Още Шафарикъ бѣ допусналъ че слѣднитѣ думи въ церковно-славянския езикъ: *кумиръ, млянія, капище, влѣхъ, припратъ, сопелъ, чюдъ, исполитъ* (Starož. § 30. 7.) сѣ заети отъ фински, обаче въ единъ периодъ, когато фини и славини сѣ били съседи Дриновъ първене бѣ се съгласилъ съ това мнѣние, послѣ го измѣни и допустна, че тѣ сѣ влѣзли въ стария български езикъ, благодарение на влиянието на хунитѣ слѣдъ разгрома на Атиловата държава. Така той обясни и мнимитѣ фински елементи, които Рёслеръ откри въ ромънския езикъ. Да говоримъ за стойността на тия послѣднитѣ би било губене време слѣдъ Томашековата критика, и особено слѣдъ важното съобщение на

¹⁾ Въ *каленсуе* имаме вѣроятно скъпия кор. *kal*, които намираме и въ думитѣ *kalpak, kalkan* (вар.) Ср. *кърз. kalka, Wetterdach, Schirm.* — *Якут. kalga*, защита. (*Алт. kalin, дебелъ, плътенъ*). Ср. *Vambery, Wb. p. 67.*

Подробно за *калансуа* вж. *Fraehn, Ibn Fozal. Russen p. 115.* заб., гдѣто и лат. *calantica* се произвежда отъ нея дума. Мейдани я обяснява съ *kulla* (*Plattmütze*), споредъ други видъ *калугерска шапка* (*Mönchskappe*), също и *Zippelmütze*.